

Letošnja 1. slovenska konferenca o neformalni oskrbi 8. maja na Brdu pri Kranju je bila prelomni dogodek v prepoznavanju največjega nosilca oskrbovanja starostno onemoglih, kronično bolnih in invalidnih ljudi v Sloveniji. V Evropi – in prav tako v Sloveniji – oskrbujejo družinski oskrbovalci tri od štirih ljudi, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju osnovnih vsakdanjih opravil; družinskih oskrbovalcev je 20 % prebivalstva; polovica od njih – to je 200.000 prebivalcev Slovenije – oskrbuje svojca več ur tedensko. Brez poznavanja potreb in zmožnosti tega največjega stebra oskrbe ni mogoče pripraviti kakovostnega nacionalnega sistema in zakona o dolgotrajni oskrbi. Da bi slovenski vladi in državni upravi pomagali pri pripravi tega temeljnega dejanja za reševanje demografskih nalog ob staranju prebivalstva, smo celotno prejšnjo in pričujočo številko namenili objavi prispevkov s te konference.

Na konferenci je bil odločilen *glas od spodaj* – samih družinskih oskrbovalcev ter tistih, ki z njimi in zanje delajo. Z referati, nagovori, sodelovanjem na okroglih mizah, s plakati in drugimi prispevki je svojo izkušnjo ali spoznanje povedalo nad štirideset ljudi: politikov in uslužbencev iz ministrstev in občin, raziskovalcev dolgotrajne oskrbe, zdravnikov, medicinskih sester, fizioterapevtov, socialnih delavcev, poklicnih oskrbovalcev v domovih za stare in na domu, predstavnikov nevladnih organizacij, ki sodelujejo z neformalnimi oskrbovalci, medijev, predvsem pa samih družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev. Teh je bilo od skupno 260 udeležencev skoraj polovica, velik del jih je prispeval svoje spoznanje in stališče o potrebah in zmožnostih domače oskrbe tudi v zapisu anonimne ankete, ki so jo oddali na konferenci. Evropska spoznanja in dobre prakse je na konferenci posredoval izvršni direktor evropskega združenja za neformalne oskrbovalce Eurocarers, Stecy Yghemonos. V prejšnji številki smo objavili obsežen pogovor z njim, glas od spodaj pa zlasti v prispevkih 13 udeležencev na okrogli mizi dobrih praks politike in uprave iz nekaterih občin po Sloveniji ter strokovnjakov in njihovih ustanov, ki na področju podpore družinskim oskrbovalcem sledijo današnjim evropskim razvojnim dosežkom.

V pričujoči številki objavljamo preostalo gradivo s konference. Glas od spodaj boste slišali predvsem v zapisu o plakatih, okrogli mizi družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev ter prikazu odgovorov iz anonimne ankete 125 udeležencev konference.

V kontekstu sodobnega vključevanja družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev v nacionalni sistem dolgotrajne oskrbe ima njihovo usposabljanje posebno mesto. Med članki te številke je obsežna analiza tečaja za družinske in druge neformalne oskrbovalce; ta model skoraj že skoraj dvajset let razvija in množično izvaja po Sloveniji in deloma na Hrvaškem Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje. Usposabljanje družinskih oskrbovalcev je najcenejši program za ohranitev kakovosti in finančne zdržnosti dolgotrajne oskrbe, z njim se začne smiselna javna pomoč največji skupini oskrbovalcev, zato je napor pri razvijanju modelov za usposabljanje družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev ena od današnjih prednostnih nalog strok in znanosti, ki delajo na tem področju.

Po tako jasni predstavitvi dobrih praks, potreb, možnosti in rešitev, kakor jih je posredovala slovenski politiki, strokam, medijem in celotni slovenski državi 1. slovenska konferenca o neformalni oskrbi in so v pretežnem delu objavljeni v prejšnji in pričujoči številki naše revije, ne bo nihče več mogel reči, da o družinski in drugi neformalni oskrbi ni vsebinskih informacij.